

22 вересня
2017 року
№ 20
(1412)

НЧАЕС ПОВИНИ

www.chnpp.gov.ua

40 років тому з Чорнобильської АЕС розпочалася атомна енергетика України

*Шановні колеги!
Дорогі жителі Славутича!*

Від щирого серця вітаю вас з 40-річчям пуску першого блоку ЧАЕС та ювілейною датою для атомної енергетики України!

Українська атомна енергетика почалася з нашої станції, з моменту, коли енергоблок №1 ЧАЕС почав виробляти електроенергію. Переконали, що ті, хто включав у мережу турбогенератор №2 в далекому 1977 році, пам'ятають те почуття хвилювання і захоплення, яке охопило всіх, коли ми дали перший струм. Це було відчуття перемоги, і кожен, хто відчув це, збереже його в собі назавжди.

Сьогодні Чорнобильська АЕС вже не виробляє електроенергію, але перед її персоналом стоять не менш важливі завдання по зняттю станції з експлуатації - як заключного етапу роботи кожного енергетичного підприємства.

Успішний розвиток будь-якої галузі неможливий без фахівців, які досконало знають свою справу і віддані їй всією душею. Енергетика притягує до себе сильних і надійних людей, і я як директор Чорнобильської АЕС з упевненістю можу сказати, що на нашому підприємстві працюють саме такі люди.

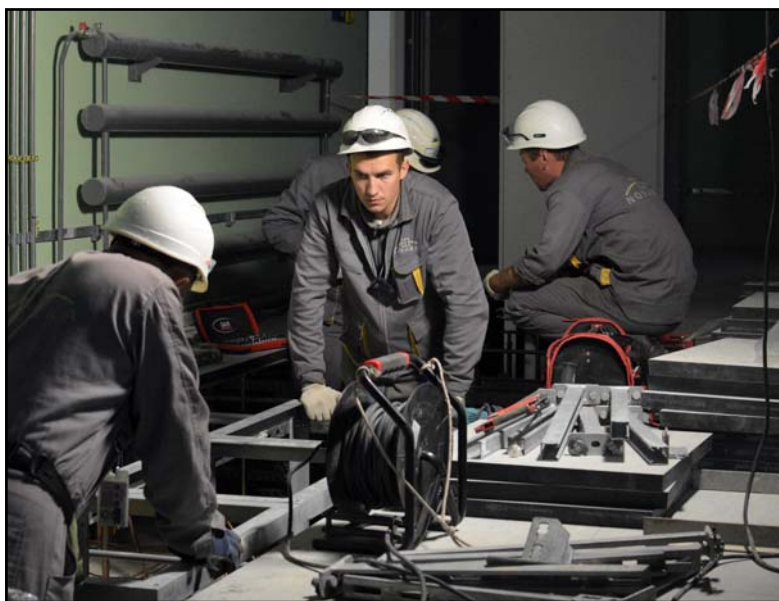
Свою щоденною працею ми підтвердили високий професіоналізм нашого колективу, який продовжує напрацьовувати унікальний, безпрецедентний досвід, який стане в нагоді працівникам всіх атомних електростанцій України. Ми знову перші - самою долею нам призначено прокласти шлях, котрий в осяжному майбутньому належить пройти всім нашим колегам-атомникам.

Упевнений, що притаманні працівникам нашої станції дисципліна, відповідальне ставлення до справи, організованість, висока майстерність, вірність традиціям дозволять і надалі успішно вирішувати виробничі завдання, займатися освоєнням нових сучасних технологій в нових напрямках діяльності, а члени сімей підтримають їх у всіх починаннях. Особливі слова подяки хочеться висловити ветеранам, що залишалися вірними Чорнобильській АЕС і своєму професійному обов'язку у дуже нелегкі роки, людям, чия праця покладено в фундамент сьогоднішньої безпеки, чий досвід допомагає в роботі молодим співробітникам.

Міцного всім здоров'я, благополуччя, подальших трудових досягнень і всього найкращого!

Ігор Грамоткін

Проект НБК

По проекту НБК выполняются следующие основные строительные-монтажные работы:

Арка:

Монтаж следующих основных систем:

- система электроснабжения;
- система вентиляции, газоочистки и кондиционирования;
- система пожарной безопасности;
- система водоснабжения и канализации;
- система связи и промышленного телевидения;
- система физической защиты и контроля доступа;
- интегрированная система управления и контроля;
- система внутреннего и транспортного сообщения;
- система радиационного контроля;

Выполняются подготовительные работы и испытания системы основных кранов.

Завершение работ по внешней и внутренней обшивке Арки.

Монтаж воздухопроводов и вентиляционного оборудования в северном вентцентре, южном вентцентре и технологическом здании.

Продолжаются работы по монтажу герметизирующей мембраны.

Технологическое здание и вспомогательные сооружения

- *Технологическое здание:*
- завершаются работы по устройству фасада восточной части здания;
- монтаж кабельных коробов, прокладка кабеля;
- монтаж системы пожарной сигнализации, монтаж ворот;
- монтаж воздухопроводов системы вентиляции;
- выполняются работы по обустройству внутри здания;
- монтаж трубопроводов внутренних сетей, систем, металлоконструкций;
- подготовка к испытаниям захватов для контейнеров РАО при помощи 20 тонного крана.

Здание электротехнических устройств : монтаж системы пожарной сигнализации, монтаж электротехнического оборудования. Начаты монтажные работы систем горячего водоснабжения и теплоснабжения.

Шлюз доступа пожарных подразделений: монтаж трубопроводов внутренних сетей, устройство внешнего фасада, внутренняя отделка.

Насосная станция пожаротушения: завершение внутренней отделки.

Очистные сооружения и насосная станция ливневой канализации: обратная отсыпка песком с послойным уплотнением, подготовка к испытаниям.

Внешнее и внутреннее пространство НБК:

- завершение монтажа трубопроводов противопожарного и хозяйственного водоснабжения;
- демонтаж легкой кровли машинного зала;
- устройство дорог и тротуаров в локальной зоне – 87%

На часі - міжнародне обговорення екологічної проблематики чорнобильських проектів

12 вересня майданчик Чорнобильської АЕС відвідала делегація Сенату Французької Республіки. Ціль візиту — обговорення екологічної проблематики та умов діяльності французьких компаній.

У склад делегації увійшли керівники групи дружби «Франція Україна» Сенату Франції, представники апарату Сенату, а також Посольства Французької Республіки в Україні. З українського боку були присутні депутати та представники апарату Верховної Ради України, представники Міністерства закордонних справ України і Державного агентства України з управління зоною відчуження.

Першим пунктом відвідин майданчику став оглядовий павільйон нового безпечного конфайнмента, де делегацію ознайомили з історією об'єкта та поточними роботами на ньому. Після цього Давид Куле — директор консорціуму «НОВАРКА» — провів членам делегації ознайомчий тур майданчиком будівництва нового безпечного конфайнмента.

Згодом делегація провела перемовини з генеральним директором Чорнобильської АЕС Ігорем Грамоткіним.

Нагадаємо, що з 2007 року на майданчику Чорнобильської АЕС працює французький консорціум «НОВАРКА». До його складу увійшли дві французькі будівельні корпорації Vinci Construction Grands Projets та Bouygues. Консорціум є основним

підрядником будівництва нового безпечного конфайнмента.

Крім того, Французька Республіка є одним із вкладників Чорнобильського фонду «Укриття», з якого фінансується будівництво нового безпечного конфайнмента. Наразі внесок Республіки складає близько 115 мільйонів євро.

Сенат Французької Республіки — верхня палата сучасного парламенту Франції, є однією з гілок законодавчої влади.

Змагалися пожежні-аматори

8 вересня у Славутичі відбулися чергові щорічні змагання з пожежно-ужиткового спорту.

У змаганнях взяли участь 10 команд, зокрема команди усіх цехів Чорнобильської АЕС та державного підприємства «Управління із забезпечення функціонування об'єктів Чорнобильської АЕС». Традиційно команди змагалися у трьох дисциплінах: бойовому розгортанні, підйомі по штурмовій драбині та подоланню стометрової смуги перешкод.

У загальнокомандному заліку першість здобула команда цеху експлуатації об'єкта «Укриття» (НБК). На другому місці команда електричного цеху. Трійку лідерів замикає команда цеху з поводження з радіо-

активними відходами. У п'ятірку найсильніших також увійшли команди цеху теплових та підземних комунікацій (4 загальнокомандне місце) і цеху теплової автоматики та вимірювань (5 місце).

В особистому заліку двічі відзначився працівник електричного цеху Євген Сосновий, який посів перше місце у підйомі по штурмовій драбині та третє місце у подоланні смуги перешкод. Працівники цеху експлуатації об'єкта «Укриття» (НБК) Сергій Абдурагімов і Роман Кучма посіли відповідно перше та друге місця у подоланні смуги. Валентин Леоненко (ЦПРВ) виборов друге місце у підйомі по штурмовій драбині, а Дмитро Сосновий (ЕЦ) завоював третє місце з цього виду змагань.

Зняття ЧАЕС з експлуатації потребує наукової підтримки

З 12 по 14 вересня у Славутичі на базі навчально-тренувального центру Чорнобильської АЕС проходив семінар МАГАТЕ, присвячений проблемам науково-технічної підтримки зняття станції з експлуатації. У семінарі взяли участь спеціалісти Чорнобильської АЕС, фахівці регулюючого органу України і співробітники вітчизняних наукових організацій, які мають відповідну компетенцію і досвід науково-технічних робіт на майданчику ЧАЕС, а також міжнародні експерти з Франції, Словаччини та Литви, рекомендовані МАГАТЕ.

Семінар подібної тематики має значну актуальність для України в цілому та Чорнобильської АЕС зокрема, оскільки усі технічні рішення і вживані технології при знятті з експлуатації ЧАЕС повинні бути оптимальними і науково об'рунтованими. Водночас робота зі зняття з експлуатації атомної електростанції для України є новою і унікальною.

На меті семінару - надати допомогу Чорнобильській АЕС у розробці «Програми наукової підтримки зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС». Головним завданням даної програми є забезпечення комплексного підходу до вирішення всіх технічних і технологічних проблем у рамках діяльності зі зняття з експлуатації.

Протягом трьох днів учасники семінару обговорили низку питань щодо організації наукового супроводу процесу зняття

ЧАЕС з експлуатації, познайомилися з наявним у цьому напрямку литовським, словацьким та французьким досвідом, а також відвідали промисловий майданчик Чорнобильської АЕС.

Експерти зробили презентації про досвід своїх організацій з наукової підтримки національних проектів зі зняття з експлуатації та представили існуючі вимоги і національні рекомендації з наукового супроводження діяльності зі зняття з експлуатації; області робіт при знятті з експлуатації, які вимага-

ють наукової підтримки; інноваційні технології при знятті з експлуатації та поділилися результатами найбільш важливих науково-технічних робіт.

Як зазначили учасники місії, подібні обміни думками виключно корисні усім сторонам, оскільки дають можливість не тільки отримати ексклюзивну інформацію щодо процесів, пов'язаних із зняттям АЕС з експлуатації незалежно від типу експлуатованих реакторів, а й просувати на міжнародні енергетичні платформи українські дослідницькі послуги та наукові розробки.

За результатами місії буде вироблено низку рекомендацій для ЧАЕС щодо оптимізації процесу зняття з експлуатації. Очікується, що наукові організації, що взяли участь в семінарі, в майбутньому долучаться до розробки та реалізації «Програми наукової підтримки зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС.

Дещо про місію від її учасників

Сергій ГОРДІЄНКО, начальник служби надійності ресурсу та продовження термінів експлуатації блоків РАЕС, приїхав на запрошення ЧАЕС:

- Що наш семінар дає особисто Вам як спеціалісту, і наскільки Ви зможете використати отриману тут інформацію у Вашій безпосередній роботі ?

- Він дуже корисний у всіх сенсах. По-перше, я в Славутичі та на ЧАЕС перший раз взагалі, тому мені було цікаво познайомитися і з вашим містом, і зі станцією та з діяльністю, яку веде ЧАЕС. Природно, завізалися нові знайомства, і це корисно, завжди корисно.

Безсумнівно, хочеться працювати, хочеться експлуатувати обладнання, станцію і безпечно виробляти електроенергію для нашої країни як можна довше. Але все колись закінчується, і природно, нам також доведеться колись приступати до зняття з експлуатації. Звісно, потрібно знати, як це виконати правильно, безпечно і вигідно з економічної точки зору. Я намагатимусь донести колегам все, що я тут дізнався, щоб ми змогли планувати в майбутньому діяльність щодо зняття з експлуатації. Власне, ви, напевно, знаєте, що наш промисловий майданчик також унікальний: у нас одночасно експлуатуються старі блоки з реакторами ВВЕР 440 і новий блок, побудований в 2004 році. Тому, подовжуючи ресурс діючих блоків, ми вже починаємо займатися розробкою концепцій, програм

зняття з експлуатації. На вашому прикладі ми зрозуміли, як важливо зробити це заздалегідь.

У вас, звісно, реактори іншого типу, є нюанси, є особливості, безумовно. Але, звичайно ж, нормативна документація у нас однакова, регулюючі документи також є типовими для усіх. Тож, ваш досвід у цьому напрямку, дійсно, не має ціни і може бути у повному обсязі використаний на всіх інших майданчиках АЕС України. Тому наша станція регулярно бере участь у таких семінарах. Ми з радістю будемо це робити і в подальшому - тільки запрошуйте!

Доктор Євгеніус УСПУРАС, експерт МАГАТЕ, голова Лабораторії з безпеки ядерних установок при Литовському енергетичному інституті (ЛЕІ), ЛИТВА:

- Я був останній раз на ЧАЕС 20 років тому, у 1996 році. Що можу сказати? Абсолютно інша зараз станція, набагато привабливіша, ніж тоді була, - у всіх сенсах. Розумію, якими зусиллями це дається: зараз, коли припинена генерація, і ви не заробляєте гроші, вам, звісно, не раз довелось йти по кабінетах та інстанціях з простягнутою рукою і весь час доводити, чому ці гроші потрібні, хоча фахівцям це і так зрозуміло.

Наша Ігналінська станція також закрита за рішенням Європейської комісії, хоча ніяких проблем з безпекою там

не було, в тому числі, і завдяки впровадженню нових систем зупинення блоку №2, так що ми могли експлуатувати цей найбезпечніший, мабуть, блок у світі, але його було зупинено, і ми мали переключитися на нові роботи, на нові задачі, також пов'язані з виведенням з експлуатації... Якщо люди думають, що усі питання безпеки зникають після зупинення блоку самі по собі, то вони дуже помиляються. На другому блоці у нас ще й досі є ядерне паливо... Крім того, дуже багато ядерного палива перебуває у басейнах витримки. Крім того, стан відпрацьованого палива потрібно аналізувати - аварія на АЕС "Фукусіма" довела, що усі операції з ВЯП не є надуманною вченими проблемою. Це дійсно проблема! Ви ж, напевно, знаєте, що у них були проблеми саме з басейнами витримки відпрацьованого палива. Тобто, у кожного ядерного об'єкта є типові проблеми й типові ризики, і це добре, що ми їх разом аналізуємо. Якщо б така практика була до Чорнобиля, то й Чорнобиля, впевнений, не сталося б...

Дану місію МАГАТЕ замовила ЧАЕС. Ми не можемо навіязувати Україні та ЧАЕС своє бачення необхідної до обговорення спеціалістів тематики. Фахівцям ЧАЕС краще відомі проблеми, що існують, які потрібно обговорити у фаховому експертному середовищі саме зараз, а вже ми у свою чергу маємо вивчити запропоновані питання, вивчити ситуацію та розробити певні рекомендації.

Чи вистачає нам наданої інформації? Так. Адже відчувається зацікавленість ЧАЕС у отриманні ґрунтовних порад, тому й інформація надається систематична й ґрунтовна.

Андрій СІЗОВ, завідувач відділу зняття з експлуатації АЕС відділення проектування об'єктів з радіаційно-ядерними технологіями ІПБ АЕС НАНУ:

- Наша установа є науковим керівником робіт на ЧАЕС в різних проектах. Сьогоднішній семінар насправді дуже важливий. Зараз, коли розпочато етап зняття з експлуатації та консервації, виникає дуже багато питань, які вимагають ретельної обробки з точки зору науки, наукоємних технологій і те, що зараз ці питання піднімаються, - дуже слушно й вчасно. Розглянуто багато речей,, на мій погляд, цікавих з практичної точки зору. Наприклад, дуже важливим є питання поводження з графітом. Стратегія, методи поводження - на всьому цьому присутні на семінарі експерти МАГАТЕ знаються дуже добре.

- Доречі, подібні зустрічі сприяють просуванню нашого, українського наукового потенціалу, на європейській платформі? Із презентації, яку ви зробили, зрозуміло, що в Україні також є безліч цікавих розробок, але, на жаль, в світі поки не знають про них?

- Саме так! Але тут, звичайно, є об'єктивні причини. Наприклад, Крістін Жорж, експерт МАГАТЕ, керівник проектів зі зняття з експлуатації, науково-дослідних програм і

поводження з відходами Комісаріату з атомної енергії (Франція), зацікавилась нашим пристроєм, - так званою дозиметричною кулею, яку ми використовували під час розробки системи екранування джерел іонізуючого випромінювання в одному з проектів на ЧАЕС. Прилад давно розроблений і використовується, має український патент, успішно застосовується на станції. Але, на жаль, патентувати його на міжнародному рівні ми не могли, оскільки це надто великі затрати. Звісно, зараз, коли на нього буде попит, ми змушені будемо зайнятися його міжнародним патентуванням: одна справа, коли патент починає приносити гроші, а інша - коли невідомо, чи матиме він самоокупність...

Але знову ж, процес йде, і я сподіваюсь, наступна генерація цього пристрою буде патентована на міжнародному рівні, тому що інтерес є.

Зараз ми починаємо потроху впливатися в європейські наукові платформи, адже у нас є багато чого запропонувати європейській науці, і, на щастя, на Заході нас вже знають. Я думаю, що через кілька років ми будемо на рівні європейських інститутів брати участь у різних європейських проектах.

Віктор КУЧИНСЬКИЙ, заступник начальника відділу стратегічного планування Чорнобильської АЕС:

- Зараз Чорнобильська АЕС перебуває в якісно новому стані: енергоблоки повністю звільнені від ядерного палива, проектування зняття з експлуатації знаходиться у завершальній стадії, власне, на стадії робочого проектування, що дає нам можливість у найближчому майбутньому розгорнути масштабні роботи у напрямку зняття з експлуатації. Вони будуть йти в двох напрямках - консервації реакторів на тривалий період і демонтажу зовнішніх,

відносно реактора, установок. Програма зняття з експлуатації (актуальна версія) вже розроблена, знаходиться в завершальній стадії узгодження. Але зараз нам стає зрозумілим, що без відповідної наукової підтримки даної програми реалізувати її буде непросто, оскільки потрібно дуже багато науково-обґрунтованих рішень, і будь-які рішення, закладені в цю програму, мають базуватися на наукових дослідженнях, щоб бути впевненими, що це оптимальне рішення, оптимальне завдання.

Напевно, ви хочете запитати, яку конкретну користь принесє Чорнобильській АЕС дана зустріч? Головна мета семінару - отримати вихідні дані від досвідчених експертів. Ці дані стануть основою технічного завдання для розробки програми науково-технічної підтримки, яка буде визначати галузі досліджень, графік цих досліджень і обґрунтовувати ці роботи, може бути, навіть, їх вартість.

Це дуже актуально для нас, і я думаю, що цілі наші будуть повністю досягнуті в результаті нашої роботи.

Тренінг з управління роботом-маніпулятором BROKK-180

Минулого тижня на Чорнобильській АЕС відбувся тренінг з технічного обслуговування та ремонту маніпуляторів BROKK.

Навчання пройшли спеціалісти цеху поводження з

радіоактивними відходами (далі: ЦПРВ) на базі промислового комплексу з поводження з твердими радіоактивними відходами (далі: ПКПТРВ).

Експертами виступили два спеціалісти бельгійської компанії Текнубель (англ.: Tecubel). Тренінг проводився за повного фінансування урядовим фондом Бельгії. Навчання розпочалося з теоретичної частини. Експерти розповіли представникам ЦПРВ про основні системи BROKK-180 та ознаки, за якими можна визначити його поломки.

У другий день стартувала практична частина навчання. На базі BROKK-180, встановленого у ПКПТРВ, експерти наочно показали основні елементи управління маніпулятора і розповіли про його «слабкі місця».

В останній день навчання продовжилися практичні заняття. У рамках однієї із задач персоналові ЦПРВ потрібно було знайти і усунути навмисно створену експертами поломку у системі BROKK-180.

Експерти визнали тренінг успішним та відзначили, що рівень підготовки персоналу, а саме з питань безпеки і упра-

вління маніпулятором BROKK, на високому рівні. За підсумками навчання було вирішено продовжити співпрацю з компанією Текнубель у даному напрямку. Зараз розглядається можливість проведення серії тренінгів уже в 2018 році.

Роботи по проекту нового безпечного конфайнменту йдуть у плановому режимі

Генеральний директор ДСП ЧАЕС Ігор Грамоткін у супроводі виконуючого обов'язки директора технічного Олександра Скомарохова, керівництва спільного підприємства «Новарка» та Групи управління проектами «План здійснення заходів з перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно-безпечну систему» зробили черговий обхід робочої зони НБК.

Керівники переконалися, що роботи по проекту знаходяться у завершальній стадії: загальнобудівельні роботи практично завершені, триває монтаж основних систем, виконуються підготовчі роботи і випробування системи основних кранів, завершуються роботи з зовнішньої та внутрішньої обшивці, триває монтаж герметизуючої мембрани. Активні ро-

боти ведуться як всередині, так і зовні технологічної будівлі і в допоміжних приміщеннях. В першу чергу, це монтажні роботи різних систем.

Крім цього, виконуються роботи із влаштування зовнішнього і внутрішнього простору НБК.

Всі роботи повинні бути завершені до грудня 2017 року — моменту введення НБК в експлуатацію. У ці ж дні в Україні пройде чергове засідання Асамблеї вкладників Чорнобильського фонду «Укриття», де Європейський банк реконструкції і розвитку, а також замовник — ДСП «Чорнобильська АЕС» — доповідатимуть представникам країн-донорів про стан виконання цього масштабного проекту.

ПРОГРАМА

24-го Міжнародного фестивалю дитячої демократії, телебачення, преси та творчості «Золота осінь Славутича – 2017»

Головна ідея фестивалю: «Славутич – місто нових ідей»
Термін проведення: 22 – 25 вересня 2017 року

П'ятниця 22.09.2017

09.00-12.00	Заїзд учасників, реєстрація, знайомство, поселення (Палац дітей та молоді)	15.30 -17.30	площа міста)
10.30-14.00 (Ліцей)	Латвійсько-український освітній проект	16.00 – 18.00	«Як стати мером. Мрії поколінь» - інтелектуально-розважальна гра серед самоврядних шкільних організацій, студентської молоді та дорослих. (Палац дітей та молоді, актова зала)
14.00-15.00	Обід (Загальноосвітня школа №2)	17.00	Квест «Знайомтеся... Славутич!» для творчих колективів (КЗ «Кіноконцертний комплекс»)
16.00-16.40	Прес-конференція з міським головою, оргкомітетом та гостями фестивалю (Палац дітей та молоді)	18.00-19.00 19.30 -22.00	Культурно-мистецький проект «Вірші в місті» (кафе «Кав'ярня на майдані») Вечеря (Загальноосвітня школа №2)
16.45-17.40	Презентація книги Віталія Голубєва, секретаря НСЖУ «Лайфхак для журналіста» (Палац дітей та молоді, актова зала)	22.00	«Міс Золота Осінь» - шоу-програма для молоді (Центральна площа міста)
17.00-18.00	Посвята в депутати Молодіжної ради. Знайомство самоврядних молодіжних організацій (Виконком, Зала засідань)	22.00-00.00	Подання членам журі готових конкурсних робіт (Палац дітей та молоді) Дискотека (Центральна площа)
17.00 – 18.00	Зустріч-знайомство творчих колективів (КЗ «Кіноконцертний комплекс»)		
17.40-18.00	Отримання завдань конкурсантами. Майстер-клас від голів журі за номінаціями (Палац дітей та молоді)	09.00-10.00 10.00-12.00	Сніданок. (Загальноосвітня школа №2)
18.00-19.00 19.00	Вечеря (Загальноосвітня школа №2) Урочиста хода та відкриття фестивалю, святковий концерт творчих колективів та гостей міста. (Загальноосвітня школа №1, центральна площа міста)	10.00-12.00	Пейнтбол - гра для учасників фестивалю (Міський стадіон, футбольний майданчик)
20.00 21.00 – 22.00 ми 22.00 - 00.00	Виступи молодіжних гуртів та гостей фестивалю (Центральна площа міста) «MamaRika» - прес-конференція з учасника фестивалю (КЗ «Кіноконцертний комплекс»)	11.00 – 13.00 11.00 – 12.00	Показові виступи з кінного спорту (Проект «Озеро Надії», напроти загальноосвітньої школи №2)
22.00	Афтепати відкриття. Вечірка електронної музики «ТЕХно Підтримка» за участі закордонних діджеїв. (КЗ «Кіноконцертний комплекс»)	12.00	Конкурсна програма для учасників номінації «Вокальне мистецтво» (Центральна площа)
22.00 (Кіноконцертний комплекс, «Манхеттен»)	Вечір-знайомство учасників фестивалю	13.00-14.00 14.30 – 16.30	Презентація-відкриття "86:Кіноклуб". Подія від Міжнародного фестивалю кіно та урбаністики "86" (ДК «Енергія», Офіс підтримки громадських ініціатив)

Субота 23.09.2017

09.00-10.00 10.00-11.30	Сніданок (Загальноосвітня школа №2). Кольорове флешмоб – братання. «Стіна по бажань» для ЗОСі (Центральна площа міста)	15.00 – 17.00 15.30-16.30	Обід. (Загальноосвітня школа №2)
12.00-13.30	Конкурсна програма для учасників номінації «Хореографічне мистецтво» (Центральна площа міста)	17.00-18.30	Зустріч членів журі з командами щодо підсумків конкурсних робіт (Палац дітей та молоді)
12.00-14.00	«Знайомтеся... Славутич!» - екскурсія та презентація від міського голови Юрія Фомічева за участі керівництва ДСП «ЧАЕС» (Виконавчий комітет)	18.30-19.30 19.30	Підведення підсумків фестивалю та нагородження переможців (Палац дітей та молоді, актова зала)
12.00	Квест для лідерів «Як стати мером. Місто мрії» (Локації міста)	22.00	Вечеря (Загальноосвітня школа №2) Офіційне закриття, нагородження переможців фестивалю – вручення Гран-прі. Святковий концерт. (Центральна площа)
13.30-14.30	Обід (Загальноосвітня школа №2)	22.00	Вечір відпочинку учасників фестивалю. (Кіноконцертний комплекс, «NEON»)
14.30 – 15.30	Молодіжна дискусійна платформа: Майстер-клас з відомими журналістами, журналістами – вихованцями ЗОСі, членами журі. (Палац дітей та молоді, кабінет 300)		Дискотека. (Центральна площа міста)
14.30	Майстер-клас з декоративно-ужиткового мистецтва для колективів номінації «Вокальне мистецтво» (Центр сімейного дозвілля «Кіно», ДК «Енергія»)	09.00-09.30 10.00 11.00-17.00	
15.00-18.00	Конкурсна програма для учасників номінації «Хореографічне мистецтво» (Центральна		

Понеділок 25.09.2017

Сніданок. (Загальноосвітня школа №2)
 Від'їзд учасників та гостей фестивалю
 Екскурсія до Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська атомна електростанція», місто Прип'ять (майданчик біля Палацу дітей та молоді)

А ЛЮДИ ПАМ'ЯТАЮТЬ...

Є на Полтавщині невелике село - Новооріхівка. Саме воно є батьківщиною Героя України Олександра Лелеченка, колишнього заступника начальника електроцеху ЧАЕС. Новооріхівська середня школа носить його ім'я, у школі ведеться значна робота щодо популяризації пам'яті героя. Жива робота, не формальна, і завдяки цій роботі та постійним зв'язкам, які підтримують зі школою сучасні працівники електроцеху, місцеві школяри не тільки не забувають свого видатного земляка, але й постійно звертаються до теми подвигу чорнобильців-ліквідаторів у буденному житті. Цього року серед тем екзаменаційних творів учням випускних класів було запропоновано поміркувати над тим, що є подвиг у широкому сенсі слова. Серед творів було чимало робіт про Олександра Лелеченка. Друкуємо найкращі з них.

Яку людину можна вважати героєм?

Протягом свого життя кожен робить багато різних вчинків: добрих і поганих, буває байдужим до чужого лиха, або протягає руку допомоги. Будь-який крок має якийсь наслідок. Наші вчинки змінюють життя в кращу чи гіршу сторону – все це залежить від нас самих.

Тому варто сказати, що героями не народжуються – ними стають. І це аж ніяк не залежить від віку, статі та можливостей – все залежить лише від людини, яка зважилася на подвиг.

На мою думку, багато людей вважають, що героями стають ті, в кого є якісь надможливості, не схожі на пересічних людей. Але насправді всі ми народжуємося однаковими, і наше майбутнє залежить тільки від нас.

У цьому творі я б хотіла вшанувати пам'ять людини, якою потрібно пишатися вічно, Героя України - Олександра Григоровича Лелеченка.

О.Г.Лелеченко народився 26 липня 1938 року в селі Новооріхівка Лубенського району Полтавської області. У 1959 році працював електрослюсарем на Оріхівському цукрозаводі. У 1961 році вступив на електроенергетичний факультет Київського політехнічного

інституту. Після закінчення навчання (1966 рік) працював на Слов'янській ДРЕС начальником зміни електроцеху. З березня 1975 року працював заступником начальника електричного цеху з експлуатації Чорнобильської АЕС. Він працював завзято та наполегливо.

Олександр Лелеченко любив працювати з молоддю, передавати їй свій досвід. Його життя було світлим і щасливим. Він мав гарну роботу, яку робив із задоволенням. Але все

наслідків аварії. А чи задумувався він у ті хвилини про безпеку, яка чатує його за обпаленими дверима? Чи робив він все це заради визнання? Звичайно, він усвідомлював, наскільки це небезпечно, але в той же час відчував свою відповідальність за працівників ЧАЕС, за всю Україну. О.Г.Лелеченко зумів перебороти свій страх і став на заваді величезної катастрофи. Чорнобильська АЕС була працею багатьох людей, ритуалом для сімей, але врешті-решт стала небезпечкою.

обірвалося 26 квітня 1986 року.

Лише одна хвилина може кардинально змінити все життя людині. Зруйнувати всі плани, надії та сподівання. Саме за одну хвилину людина може стати героєм. Після вибуху четвертого реактора Чорнобильської АЕС О.Г.Лелеченко не розгубився. Він виявив приклад мужності і героїзму: з перших хвилин приступив до ліквідації

Чи могла я колись мріяти жити в тому краї, де народився Герой України? Звичайно, це велика честь ходити тими доріжками, тими вуличками, якими, можливо, ходив О.Г.Лелеченко. Я живу на вулиці, де багато років тому проживав Олександр Григорович Лелеченко, яка зараз носить його ім'я. Учні Новооріхівської ЗШ I-III ступенів кожного року вшановують пам'ять нашого односельця. Він для нас є взірцем, з якого потрібно брати приклад. Можливо, в Новооріхівці народиться ще не один герой, такий же сміливий, відповідальний, мужній, як О.Г.Лелеченко, який захистив не одне покоління українців. Ми, новооріхівські школяри, будемо завжди вдячні Олександрові Григоровичу і бережимемо пам'ять про нього.

Розумій Людмила
учениця 9 класу Новооріхівської
ЗОШ ім.О.Г.Лелеченко

Чорнобиль...26 квітня 1986 року...

Саме тоді стався вибух на Чорнобильській АЕС. І саме тиха ніч 26 квітня переверне життя не тільки нашого односельця і Героя України, але й тисячі невинних людей. 27 квітня Прип'ять вивезли.

Олександр Григорович з перших же хвилин взяв найактивнішу участь у ліквідації аварії. Дуже відповідальна людина. Ніколи не дбав про себе, найголовніше для нього – безпека людей.

Коли треба було прикрити заслінки передачі водню, він нікого не пустив, пішов сам, а це – подвиг. Всі працівники його дуже любили. Під час трагедії Олександр Григорович виганяв всіх із цеху, а сам не йшов. І знає, мене вражає той факт, що, навіть ледве тримаючись на ногах, він підбадьорював працівників анекдотами.

А тепер повернемося в реальність. Кого ж у наш час вважають героями? Людей, які вихваляються на камеру, яким потрібна увага та визнання. Але для мене справжні герої - це люди, котрі своїм існуванням доводять, що марно живуть на цьому світі. Це самотні матері, котрі самотужки виховують своїх дітей, не сподіваючись на підтримку когось стороннього, це прості люди, що не відвертаються від чужих проблем та бід, що допомагають іншим не сподіваючись на визнання чи нагороди, це інваліди, що, здавалося би мали найбільше нарікати на життя, але своїм прикладом доводять усім, що сила духу та бажання жити, все

що потрібно для щастя.

Для мене зразком людини, з якої потрібно брати приклад, є Олександр Григорович. Він захистив не тільки своїх працівників, але й увесь світ. Таких людей, як наш односелець, повинно бути набагато більше, адже в наш час існує таке суспільство, якому не цікава доля їхньої країни, вони забули, що таке співчуття і милосердя. Мало хто готовий пожертвувати своїм життям на благо інших так, як це зробив Олександр Лелеченко.

Я дякую Богу за те, що він надсилає на землю ангелів, які захищають нас від глобальних катастроф.

Спливатимуть роки, але в пам'яті кожного українця назавжди залишаться спогади про чорнобильський апокаліпсис, і ми ще не раз будемо повертатися до тих подій весни 1986 року. Адже для когось вона стала останньою, для когось – перекреслила всі сподівання на щасливе і безжарне майбутнє, для когось навіки зруйнувала мрії, які вже

ніколи не втіляться через незадовільний стан здоров'я і фізичну слабкість.

Ми повинні продовжувати жити, але ніколи не забувати про подвиг тисячі людей. Пам'ятаймо! Пишаймося! Та дякуємо Вам, дорогі чорнобильці, за те, що зберегли над нами чисте небо.

*Циганенко Крістіна
учениця 9 класу Новооріхівської ЗОШ*

Об изменениях в использовании интернет-ресурсов на Чернобыльской АЭС

Не секрет, что после кибер-атаки на станционные ресурсы, которая произошла в июне текущего года, был пересмотрен ряд моментов, обеспечивающих информационную безопасность станции. В числе прочего, изменения коснулись и использования персоналом интернет-ресурсов. Подробности того, как это будет происходить, поделился начальник отдела информационных технологий и вычислительных систем **Сергей ГОНЧАРОВ**:

- На сегодняшний день разработаны необходимые скрипты по учету трафика ресурса интернет. Со следующей недели мы выпустим организационный приказ, в котором будут установлены квоты по использованию ресурсов интернет для подразделений.

Руководители подразделений будут сами регулировать использование данного ресурса. Интернет будет предоставлен всем пользователям в полном объеме практи-

чески на все сайты. Единственное: будут недоступны те сайты, которые запрещены государством и Указом Президента. Потом каждому руководителю два раз в месяц на электронную почту будет высылаться информация по использованию данного ресурса по пользователям, и он сам может контролировать, кто, для каких целей и в каком объеме использует интернет. И таким образом будет установлена саморегуляция данного ресурса.

Увага, гриби! Отруєння грибами небезпечно для життя

Традиційний в Україні грибний сезон розпочався. Щороку вересень - найгарячіша пора у грибників.

Традиційно, у цей час у медичних закладах реєструють найбільше випадків отруєнь грибами. Нерідко отруюються грибами, які більшість досвідчених грибників спокійно кладуть до кошиків.

Аналіз випадків отруєнь грибами в Україні свідчить, що більшість отруєнь обумовлені вживанням пластинчатих отруйних грибів (насамперед, білої поганки), які помилково сприймаються за їстівні печериці та сиріжки.

Проте? отруєння можуть спричинити їстівні гриби, які не

пройшли належної термічної обробки або виростили на забруднених територіях чи уздовж швидкісних трас. Адже біла поганка у багатьох регіонах просто не росте, наприклад, на півдні. Проте основні масові отруєння припадають саме на ці місцевості.

Помилитися ж досвідчені люди можуть, якщо збирають дуже молоді плоді тіла, коли ще не проявилися морфологічні ознаки. Наприклад, збирають сиріжки, а серед них може заховатися біла поганка, яка ще не розкрилася і зовні їй нагадує. Тоді її можна помилково зірвати. Немало випадків, коли хворі потрапляли до лікарень після споживання голубінок, глив, сиріжок, синяків, парасольок тощо.

Необхідно правильно підготувати гриби до споживання.

Багато пацієнтів стверджують, що варили гриби довго. Однак, важливо не тривале варіння, а декілька разів зливати відвар, бо він є найнебезпечнішим (щонайменше тричі, через кожні півгодини варіння), а лише після того продовжити готувати страви.

Найбільше насторожує медиків те, що постійно серед отруєних грибами хворих є діти, навіть однорічного віку, врятувати їх вдається дуже рідко. Також слід пам'ятати, що страви з грибів важкі для перетравлення. Їх не повинні вживати діти, люди з захворюваннями шлунково-кишкового тракту, печінки чи з хронічними захворюваннями інших внутрішніх органів.

Ніякого самолікування! Бо чим більше токсинів потрапить у кров, тим важчим буде перебіг отруєння.

Відділення організації запобігання надзвичайним ситуаціям по ДСП «Чорнобильська АЕС» 11-ДПРЗ

Как рождаются и умирают фейки

Видео, распространенное в интернете, на котором, якобы, туристы запустили без электричества колесо обозрения в городе Припяти, который входит в чернобыльскую зону отчуждения, является фейковым. Об этом заявила пресс-служба Госагентства по вопросам управления зоной отчуждения.

«Во время визуального осмотра узлов и механизмов установлено, что они очень долго не были в эксплуатации (покрыты плотным слоем ржавчины и грязи). Также установлено, что технический узел оборота колеса разрушен. Кроме этого, учитывая вес колеса обозрения в несколько десятков тонн, сделать ему несколько оборотов без электричества фактически невозможно», – заявили в агентстве.

Ранее польский турист Кристофер Гжибек опубликовал в YouTube видео, якобы, запуска колеса обозрения в Припяти. В описании к ролику поляк отметил, что колесо запустили механически, без электричества. Поляк заверил, что ни один механизм при этом не повредили, а записав видео, все вернули в прежнее состояние.

Примечательно, что автор сам же и удалил выложенное им видео в тот же день, когда на сайте Государственного агентства по управлению зоной отчуждения появилась публикация, опровергающая возможность запуска колеса обозрения в Припяти.

Для сведения. Высота припятского колеса обозрения - 26 метров. Масса по разным данным, в пределах 30 тонн. Имеет 20 кабинок и, соответственно, 80 посадочных мест. Полный оборот при стандартной скорости движения колеса такого типа выполняют за 5 минут.

Колесо выполнено по типовому проекту, разработанному для подобных объектов на заводе «Аттракцион» (г. Ейск, Краснодарский край), который поставлял свои «чертовы колеса» во все крупные города бывшего СССР, производя 1500 различных аттракционов в год. Параллельно завод изготавливал детали для танков. Не исключено, что именно это обеспечило столь высокую прочность конструкции, и колесо все еще стоит в строго вертикальном положении. Начиная с 1984 года колеса аналогичной

конструкции (до этого периода использовался другой проект) были установлены в Голосеевском парке в Киеве (1984 год), Чернигове (1985 год) и других городах Украины. Припяти - исхода из количества жителей - подобное колесо не полагалось. Однако к шестнадцатилетнему юбилею городу атомщиков планировалось сделать такой подарок. Официальное открытие должно было состояться 1 мая 1986 года.

Как рассказали работники черниговского парка, где подобное

колесо эксплуатируется до сих пор, лебедочный механизм, используемый для спуска пассажиров в случае аварийной остановки аттракциона, работает следующим образом: чтобы опустить одну кабинку из предпосадочного положения в посадочное, необходимо сделать два полных оборота механизма лебедки. То есть, для полного оборота колеса необходимо произвести 80 манипуляций механической лебедкой. Свободного вращения колеса в результате «раскручивания» лебедкой механизм не предполагает.

Новини ЧАЕС

Засновник - державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС»

Новости ЧАЭС

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали:

Маяя Руденко, Дмитрій Корчак, Тетяна Рабчевська, Валентина Одиниця, Антон Повар.

Тел.: 4-31-02, 4-31-97

E-mail: ipo2@chnpp.gov.ua

Газету засновано у 1995 році.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року